

TALLINNA POLÜTEHNIKUM

info@oiguskantsler.ee

Teie 07.05.2026 nr 7-4/261058/2603842

Meie 10.06.2026 nr 1-10/26/181-2

Vastus päringule

Lugupeetud õiguskantsler

Vastuseks Teie 07.05.2026 päringule nr 7-4/261058/2603842 „Eritoetuste määramise tingimused ja kord“ selgitame ja informeerime Teid järgmistest asjaoludest õppetoetuse (eritoetuse) taotlemisest ja määramisest Tallinna Polütehnikumis (edaspidi: koolis):

1. Tuginedes Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse (ÕÕS) § 5 lg 5-le ning vastavalt Tallinna Polütehnikumi õppekorralduseeskirja (edaspidi: kooli ÕKE) Lisa 9 p 5.2-le moodustab kool eritoetuse fondi, kuhu suunatakse 50 protsenti koolile jooksvaks eelarveaastaks eraldatud põhitoetuse fondi vahenditest.

2. ÕÕS § 5 lg 5 alusel kinnitab eritoetuse fondi kasutamise korra kooli nõukogu. Tallinna Polütehnikumis on õppetoetuste, sh eritoetuse taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja kord kehtestatud kooli ÕKE Lisas 9. Kooli ÕKE on kinnitatud kooli nõukogu 28.11.2023 otsusega nr 1-3/23/8.

3. ÕÕS § 6 lg 1 p 2 alusel esitab õpilane eritoetuse taotlemisel koolile dokumendid, mis tõendavad asjaolusid, millest tingituna ei ole õpilane ilma õppetoetuseta võimeline õpinguid jätkama. Samas ei sätesta ÕÕS ega ka mingi muu seda seadust täpsustav rakendussäte (nt HTM määrus) mitte mingeid nõudeid ega täpsustusi sellele seaduses nõutud dokumendi sisule ega ka teavet, kes võiks või peaks sellise dokumendi väljastama. Koolil omaalgatuslikult puudub igasugune võimalus olla adekvaatselt kursis õpilase konkreetse majandusliku olukorraga, sealhulgas objektiivselt hinnata, kas esinevad asjaolud, millest tingituna ei ole õpilane ilma õppetoetuseta võimeline õpinguid jätkama.

Kool, sh kooli nõukogu on arvamusel, et selliste võimalike asjaolude esinemise tõendamiseks ei piisa teadmata autentsusega dokumentidest, näiteks õpilase enese või tema esindaja poolt kirjutatud (paraku kaheldava usaldusväärsusega) olukirjeldustest vms. Ka ei ole ilmselgelt õpilase ilma õppetoetuseta õpingute jätkamise võimekuse selge ja ühetaolise hindamise osas ühest seost nt dokumentidel, mis tõendavad õpilasele või tema perekonnale muude asutuste poolt määratud toetuste, abirahade, pensionide vms maksmist või isegi nt õpilase või tema hooldaja või perekonnaliikmete palgaväljavõtetel või muul sarnasel infol.

Ka peab koolile esitav dokument kindlasti vastama ka isikuandmete kaitse üldnõuetele.

Eelnenust tulenevalt on kool, sh kooli nõukogu jõudnud seisukohale, et õpilase majandusliku olukorrale, sealhulgas ÕÕS nõutud asjaolule (õpilane ei ole ilma õppetoetuseta võimeline õpinguid

jätkama) saaks objektiivseima hinnangu anda kohalik omavalitsus, kust õpilane saaks paluda vastavasõnalise tõendi. Täpsustan, et Teie kirja esimeses lõigus olev nõue, et kohalikul omavalitsusel (KOV) tuleb Tallinna Polütehnikumile selline tõend väljastada, ei ole siin käsitletav imperatiivina. Kool ei saa arusaadavalt seada KOV-le mingit sellist kohustust. Küll aga võib õpilane sellist dokumenti KOV-lt paluda. Õppetoetuse (eritoetuse) taotlemine ei ole ei õpilasele ega KOV-le kohustuslik, küll on see aga õpilasele pakutav võimalus.

Konkreetsed vastused Teie kirjas olevatele selgitust vajavatele punktidele (küsimused kaldkirjas):

1) millisel juhul on kooli hinnangul eritoetuse määramine põhjendatud, arvestades õppetoetuste ja õppelaenu seadust;

Kooli hinnangul on eritoetuse määramine põhjendatud kooli ÕKE Lisa 9 p 9.2.1 ja p 9.2.2 juhtudel:

- Lisa 9 p 9.2.1: Esinevad asjaolud, millest tingituna ei ole õpilane ilma õppetoetuseta võimeline õpinguid jätkama ja õpilane on esitanud koolile KOV poolt väljastatud tõendi, mis nende esinemist kinnitab. Asjaolude loomus ja konkreetne sisu ei pea sellel tõendil olema välja toodud, piisab vaid ÕÕS § 5 lg 5 kohaselt esinevate takistavate asjaolude olemasolu kinnitamisest.
- Lisa 9 p 9.2.2. Õpilane elab õppimise ajal õpilaskodus.

2) miks, mida ja mille alusel peab kohalik omavalitsus hindama õpingute jätkamist takistavaid asjaolusid;

Veelkord, kooli ÕKE ei sätesta ega ei saa sätestada KOV-le mingit imperatiivset kohustust. Kooli ÕKE Lisa 9 sätestab, et eritoetuse taotlemisel lisab õpilane taotlusele KOV asjakohase tõendi, mille väljastamist võib õpilane (või tema esindaja) KOV-lt paluda. Kool ei ole pidanud kohaliku omavalitsuse rolli õiguslikuks kohustuseks, vaid lähtunud eeldusest, et omavalitsusel võib olla teavet õpilase või tema perekonna majandusliku olukorra kohta. Kooli eesmärk ei ole olnud panna omavalitsusele kohustust hinnata õpingute jätkamise võimalikkust, vaid saada teavet eritoetuse taotluse menetlemiseks.

3) kas ja miks peate sobilikuks muul eesmärgil antud tõendit, sh tõendit, mis sisaldab andmeid õpilase perekonnaliikmete kohta, pidades silmas andmekaitse reegleid;

Kool ei ole pidanud sobivaks kasutada muul eesmärgil väljastatud tõendeid üksnes nende olemasolu tõttu. Kooli eesmärk on olnud saada eritoetuse taotluse menetlemiseks asjakohast minimaalset teavet. Vt ka põhjendus kirjas eelpool 5. lõigus.

4) kuidas kool hindab õpingute jätkamist takistavaid asjaolusid esitatud tõendite põhjal või eeldab kool, et kohalik omavalitsus hindab, kas õpilane ilma õppetoetuseta on võimeline õpinguid jätkama.

Praegu eeldab kool, et kohalik omavalitsus saaks hinnata, kas õpilane ilma õppetoetuseta on võimeline õpinguid jätkama.

Oleme tänulikud ka muude asjassepuutuvate selgituste eest, mida peate vajalikuks meile anda.

Ka kool on tänulik, et õiguskantsler on tähelepanu alla võtnud õpilaste eritoetuste temaatika. Tõepoolest on siin ÕÕS § 5 ja § 6 rakendamises meie arvates küllaltki palju õigussegadust. Mõõname, et KOV tõendi nõue võib olla liiga ühene ja kitsapiiriline, jättes kõrvale võibolla muud õpilase olukorra hindamise võimalused või meetodid. Oleme nõus, et vastava regulatsiooni täpsustamine tuleb koolil võtta täiendava tähelepanu alla.

Täiendavalt aga märgime, et konkreetselt Tallinna Polütehnikumi õppekorralduseeskiri, sealhulgas õppetoetuste maksmist puudutav Lisa 9 kaotab niikuinii 30. juunist 2026 a kehtivuse seoses Tallinna Polütehnikumi liitumisega Tallinna Tehnoloogiakolledžiga 1. juulil 2026 ning Tallinna Polütehnikumi tegevuse lõpetamisega iseseisva koolina (alus: Haridus- ja Teadusministri 03.02.2026 käskkiri nr 1.1-2/26/17).

Lisaks rõhutame, et kui õiguskantsleril või õiguskantsleri kantseleil on käesolevas temaatikas täpsustav või hoopis erinev seisukoht, siis palume kindlasti sellekohast infot, et uus ühendkool Tallinna Tehnoloogiakolledž saaks sel juhul uue kooli vastavates regulatsioonides nendega täies mahus ja aegsasti arvestada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kalle Sammal
Tallinna Polütehnikumi direktor